

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
З ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

вул. Московська, 8, корп. 30
м. Київ-601, 01010, Україна
тел.: (044) 254-23-31
факс: (044) 254-23-31

Україна

**NATIONAL SECURITIES
AND STOCK MARKET
COMMISSION**

Building 30, 8, Moskovska St.,
Kyiv-601, 01010, Ukraine
phone: (044) 254-25-70
fax: (044) 254-25-70

04.12.14 № 09/01/2229/сек

На № _____

**Професійна асоціація реєстраторів і
депозитаріїв**

Асоціація «Фондове партнерство»
01133, м. Київ, вул. Щорса, 31, 5-й поверх

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) на ваш лист від 23.10.2014 № 0678 та № 248-01 щодо порядку виплати доходів за цінними паперами спадкоємцям повідомляє.

Відповідно до пункту 4 статті 30 Закону України «Про акціонерні товариства» для кожної виплати дивідендів наглядова рада акціонерного товариства встановлює дату складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядок та строк їх виплати.

Перелік осіб, які мають право на отримання дивідендів, складається в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України.

Згідно зі статтею 1216 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) спадкуванню є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Відповідно до статті 1218 ЦКУ до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Виходячи із зазначених норм законодавства, у разі смерті депонента та/або особи, рахунок якої обслуговується депозитарною установою на підставі договору з емітентом, право на отримання дивідендів (доходів) за цінними паперами, що належали померлому, переходить до спадкоємця (спадкоємців) такої особи.

Статтею 66 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) передбачено, зокрема, що на майно, яке переходить за правом спадкоємства до спадкоємців або держави, нотаріусом за місцем відкриття спадщини видається свідоцтво про право на спадщину.

Згідно зі статтею 34 Закону, зокрема, видача свідоцтва про право на спадщину є нотаріальною дією, яка вчиняється нотаріусом.

085706

ПАРА
359 / 14
ВІД 21.12.2014

Статтею 67 Закону встановлено, зокрема, що свідоцтво про право на спадщину видається за письмовою заявою спадкоємців, які прийняли спадщину в порядку, встановленому цивільним законодавством, на ім'я всіх спадкоємців або за їх бажанням кожному з них окремо.

Відповідно до підпункту 1.2 пункту 1 глави 10 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5, при зверненні спадкоємця у зв'язку з відкриттям спадщини нотаріус з'ясовує відомості стосовно факту смерті спадкодавця, часу і місця відкриття спадщини, кола спадкоємців, наявності заповіту, наявності спадкового майна, його складу та місцезнаходження, необхідність вжиття заходів щодо охорони спадкового майна.

Крім того, формами свідоцтва про право на спадщину, які встановлені Правилами ведення нотаріального діловодства, затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 22.12.2010 № 3253/5 (далі – Правила нотаріального діловодства), передбачено наявність у свідоцтві переліку майна, що складає спадщину.

З огляду на викладене, законодавством встановлено, що свідоцтво про право на спадщину як документ, що посвідчує перехід прав на майно, у тому числі цінні папери та дивіденди (доходи) за цінними паперами, належними померлому, до спадкоємця (спадкоємців), має містити перелік майна, що складає спадщину. Саме нотаріусу згідно законодавства надані повноваження встановлювати склад спадкового майна. Зважаючи на це, вважаємо, що виплата дивідендів (доходів) спадкоємцю може здійснюватись у випадку наявності в свідоцтві про право на спадщину інформації про спадкування таких доходів (дивідендів).

Додатково слід зазначити, що відповідно до статті 1300 ЦКУ за згодою всіх спадкоємців, які прийняли спадщину, нотаріус за місцем відкриття спадщини може внести зміни до свідоцтва про право на спадщину.

На вимогу одного із спадкоємців за рішенням суду можуть бути внесені зміни до свідоцтва про право на спадщину.

У випадках, встановлених частинами першою і другою цієї статті, нотаріус видає спадкоємцям нові свідоцтва про право на спадщину.

Підпунктом 12.3.1 пункту 12.3 розділу XII Правил нотаріального діловодства встановлено, що у разі надходження додаткової заяви про видачу свідоцтва про право на спадщину на нововиявлене спадкове майно по спадковій справі до справи долучаються заяви спадкоємців, документи, що підтверджують належність спадкодавцю спадкового майна, та інші документи, необхідні для видачі свідоцтва про право на спадщину.

Відповідно до частини першої статті 626 ЦКУ договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Частиною першою статті 627 ЦКУ встановлено, що відповідно до статті 6 Кодексу сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього

Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

Згідно з пунктом 14 глави 2 розділу V Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 23.04.2013 № 735, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.06.2013 за № 1084/23616 (далі – Положення), безумовні операції щодо цінних паперів, які отримані у спадщину, здійснюються депозитарними установами за рахунками у цінних паперах померлих депонентів після встановлення відповідно до законодавства і внутрішніх документів депозитарної установи особи (осіб) спадкоємця(ів), який (які) повинен(ні) мати рахунок у цінних паперах в обраній ним(и) депозитарній установі, та надання ним(и) таких документів, що підтверджують наявність підстав для їх проведення:

- копії свідоцтва про право на спадщину, засвідченої нотаріально;
- копії договору про поділ спадкового майна (у разі наявності);
- документів щодо ідентифікації особи спадкоємця відповідно до законодавства і внутрішніх документів депозитарної установи;
- інформації щодо наявності рахунка(ів) у цінних паперах спадкоємця(ів) в іншій депозитарній установі (за наявності).

Таким чином, законодавство не обмежує спадкоємця у виборі депозитарної установи, з якою укласти договір та в якій відкривати рахунок у цінних паперах для обліку цінних паперів, отриманих у спадщину, та яка буде здійснювати виплату доходів, у тому числі за такими цінними паперами.

Відповідно до пункту 4 статті 30 Закону України «Про акціонерні товариства», зокрема, для кожної виплати дивідендів наглядова рада акціонерного товариства встановлює дату складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядок та строк їх виплати.

При виплаті дивідендів (доходів) Центральний депозитарій з урахуванням вимог пункту 32 глави 5 розділу V Положення має забезпечити переказ коштів зі свого рахунку в Розрахунковому центрі на відповідні грошові рахунки депозитарних установ та депозитаріїв-кореспондентів з одночасним наданням депозитарним установам відповідних розпоряджень про виплату дивідендів (доходів) за цінними паперами із зазначенням загальної суми нарахованих дивідендів (доходів), розміру нарахованих дивідендів (доходів) на один цінний папір. У разі надання емітентом Центральному депозитарію інформації про осіб, яким має бути здійснена виплата, із зазначенням розміру коштів, що підлягає виплаті кожній із вказаних осіб, така інформація надається Центральним депозитарієм депозитарним установам.

Таким чином, законодавством встановлено, що до компетенції наглядової ради акціонерного товариства належить встановлення дати складення переліку осіб, а отже відповідно і визначення, яким саме особам мають бути виплачені дивіденди, та встановлення порядку виплати дивідендів. Саме акціонерне товариство на виконання рішень органів управління товариства надає розпорядження Центральному депозитарію про перерахування суми дивідендів на рахунки депозитарних установ для подальшої виплати їх власникам.

Враховуючи зазначене, вважаємо, що спадкоємець для отримання дивідендів (доходів) може звернутися до емітента щодо внесення на підставі свідоцтва про право на спадщину змін до наданої Центральному депозитарію інформації про перелік осіб, яким має бути здійснена виплата дивідендів (доходів). Емітент на підставі звернення спадкоємця може прийняти рішення щодо виплати дивідендів (доходів) спадкоємцю та надати Центральному депозитарію відповідне розпорядження.

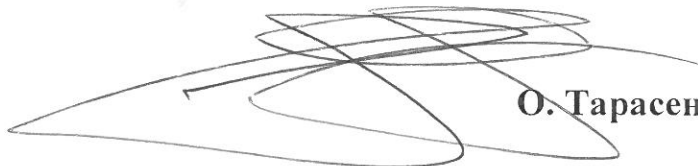
Депозитарна установа здійснює виплату дивідендів (доходів) спадкоємцю на підставі розпорядження, отриманого від Центрального депозитарію, про виплату спадкоємцю дивідендів (доходів) за цінними паперами, а також інформації від спадкоємця щодо порядку отримання дивідендів (доходів) (реквізити поточного рахунку для виплати дивідендів (доходів) тощо).

Крім того, відповідно до пункту 32 глави 5 розділу V Положення виплата дивідендів (доходів) у грошових коштах, які підлягають виплаті власникам цінних паперів, рахунки в цінних паперах яких обслуговуються депозитарною установою на підставі договору про відкриття/обслуговування рахунків у цінних паперах власників, укладеного з емітентом, забезпечується емітентом в установленому законодавством порядку згідно з умовами відповідного договору.

Таким чином, договором про відкриття/обслуговування рахунків у цінних паперах власників, укладеним з емітентом, можуть встановлюватися умови виплати депозитарною установою дивідендів (доходів) за цінними паперами.

Дана відповідь стосується виключно суб'єкта звернення, не є офіційним роз'ясненням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Член Комісії

О. Тарасенко

Україна, 01133, м. Київ, вул. Щорса, 31, 5-й поверх
Тел.: (044) 522-88-08, 522-88-95, 286-94-20, 286-94-21, 286-94-22, факс: (044) 522-85-53

№ 0678 від 23.10.2014

№ 248-01 від 23.10.2014

**Національна комісія з цінних паперів
та фондового ринку**

*Щодо порядку виплати доходів
за цінними паперами спадкоємцям*

Професійна асоціація реєстраторів і депозитаріїв (надалі – ПАРД) та Асоціація «Фондове партнерство» (надалі – АФП) відповідно до Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку, затвердженого рішенням НКЦПФР від 27.12.2012 року № 1925, а також у зв'язку із численними зверненнями депозитарних установ - членів ПАРД та АФП просять надати роз'яснення щодо наступного.

Відповідно до пункту 4 статті 30 Закону України «Про акціонерні товариства» для кожної виплати дивідендів наглядова рада акціонерного товариства встановлює дату складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядок та строк їх виплати.

Перелік осіб, які мають право на отримання дивідендів, складається в порядку, встановленому законодавством про депозитарну систему України.

Згідно глави 5 розділу V Положення про провадження депозитарної діяльності, затвердженого рішенням НКЦПФР від 23.04.2013 року №735, при виплати дивідендів (доходів) Центральний депозитарій має забезпечити переказ коштів зі свого рахунку в Розрахунковому центрі на відповідні грошові рахунки депозитарних установ та депозитаріїв-кореспондентів з одночасним наданням депозитарним установам відповідних розпоряджень про виплату дивідендів (доходів) за цінними паперами із зазначенням загальної суми нарахованих дивідендів (доходів), розміру нарахованих дивідендів (доходів) на один цінний папір. У разі надання емітентом Центральному депозитарію інформації про осіб, яким має бути здійснена виплата, із зазначенням розміру коштів, що підлягає виплаті кожній із вказаних осіб, така інформація надається Центральним депозитарієм депозитарним установам.

Депозитарні установи мають здійснити виплату отриманих від Центрального депозитарію коштів своїм депонентам відповідно до умов договорів про обслуговування/відкриття рахунку в цінних паперах, укладених з ними, та/або згідно з порядком, передбаченим в анкеті рахунку в цінних паперах.

Враховуючи вищевикладене, з метою правильного розуміння та виконання депозитарними установами норм законодавства, просимо надати роз'яснення щодо наступних питань:

Чи має право депозитарна установа здійснити виплату дивідендів (доходів) за цінними паперами спадкоємцю померлого депонента та/або особи, рахунок якої обслуговується депозитарною установою на підставі договору з емітентом?

Якщо ні, то на підставі яких саме норм законодавства депозитарна установа зобов'язана відмовити спадкоємцю у виплаті йому дивідендів (доходів)?

Якщо так, то:

- чи обов'язково такий спадкоємець повинен укласти договір та відкрити рахунок в цінних паперів (бути депонентом) саме в цій депозитарній установі, яка буде здійснювати виплату дивідендів (доходів)?
- чи може здійснити депозитарна установа виплату дивідендів (доходів) спадкоємцю, якщо в свідоцтві про право на спадщину зазначено лише, що особа спадкує належні померлому цінні папери, та не зазначено про спадкування особою дивідендів (доходів) за відповідними цінними паперами?
- які документи повинен надати спадкоємець та/або емітент та/або Центральний депозитарій депозитарній установі для виплати спадкоємцю дивідендів (доходів)?

Заздалегідь вдячні за увагу приділену цьому листу!

З повагою,

Президент ПАРД,

Заступник Президента АФП

О. М. Кий